

granskningsnämnden
för radio och tv
Mediemyndigheten

BESLUT

2025-03-24

Dnr: 25/00634

Saken

TV4 Nyheterna, 2025-02-05, kl. 19.00, inslag om en ljudanalys av skolskjutning i Örebro; fråga om saklighet

Programföretag

TV4 AB (TV4)

Beslut

Inslaget frias. Det stred inte mot kravet på saklighet.

Inslaget

I det så kallade löpet till inslaget sades följande av nyhetspresentatören.

Han misstänks för skolmassakern. Filmsekvensen pekar på att det kan finnas främlingsfientligt motiv.

Inslaget hade rubriken ”Filmsekvensen pekar mot främlingsfientligt motiv” och i påannonseringen sa nyhetspresentatören att mycket var oklart efter skolskjutningen och att en filmsekvens från händelsen vittnade om att det kunde finnas ett främlingsfientligt motiv. Därefter spelades en film från en mobilkamera upp och följande sades av en reporter.

Inne på toaletten på komvuxskolan i Örebro gömmer sig en av de studerande samtidigt som han filmar. Just innan det smäller hörs en man ropa utanför. Det han skriker skulle kunna ge motivet till dådet. Ni ska bort från Europa. Vi har låtit TV4:s ljudtekniker analysera och förbättra ljudet. Oberoende av nyhetsredaktionen har de kommit fram till att det som sägs är just ”Ni ska bort från Europa”. Nyheterna har kunnat bekräfta att filmen är

inspelad i skolan under dådet men vi vet inte om det är den misstänkte gärningsmannen som skriker. Polisen vill ikväll inte säga något om filmen förutom att utredningen om motivet fortfarande pågår. Tidigare under dagen sa man att inget hittills tyder på att gärningsmannen var ideologiskt motiverad.

Samtidigt som sekvensen med mobilkameran spelades visades textades ” Ni ska bort från Europa” vid två tillfällen. Sedan visades en sekvens från Polisens pressträff där en polisman sa att de fortfarande trodde att det var en ensamagerande gärningsman och de fick återkomma gällande motivbild. Reportaget som följde handlade om gärningsmannen som person. I ett efterföljande studiosamtal frågade nyhetsuppläsaren en reporter hur det som hörs i filmen ska tolkas. Reportern sa bland annat följande.

Ja, min första tanke är att det låter främlingsfientligt. Men det här kan vara en del av en komplex motivbild och vi hör ju att personen i fråga också haft en hel del svåra personliga problem. Det här kommer att utredas, vilken roll det kan ha spelat. Det kommer också att utredas om det finns någon som har inspirerat den här gärningsmannen till att göra det han gjorde.

Sedan sades följande.

(Nyhetsuppläsaren) – Om det nu skulle visa sig stämma att motivet är främlingsfientligt, vad kan det få för konsekvenser? (Reporter) – Ja, då tror jag att det kommer forma en del av vårt minne av det här massmordet. Att människor då har dödats i Sverige för att de inte ser svenska eller europeiska ut enligt den här gärningsmannen [---].

Sedan visades ett reportage från Örebro om bland annat vilka som hade blivit offer för dådet.

Anmälningarna

Anmälarna anser sammanfattningsvis att TV4 i och med inslaget spred en spekulation om att det funnits ett rasistiskt motiv till dådet och presenterande det som fakta.

Programföretagets yttrande

TV4 anser att inslaget överensstämmer med kravet på saklighet och anför i huvudsak följande.

Inslaget är kontrollerat så noggrant som omständigheterna medger innan publicering. Nyhetsförmedling handlar om att återge information från kontrollerade källor som TV4 har tillgång till och som är av allmänintresse. När det finns information från exempelvis myndigheter publiceras den.

Denna dag var informationsbehovet hos allmänheten enormt. Beslut om publicering av aktuell film togs efter att personer, både inom och utom redaktionen

och oberoende av varandra, sett och hört samma sak. Det framgick i inslaget att det är oklart vems röst det är som hörs.

Aktuell bestämmelse

TV4 ska utöva sändningsrätten sakligt (10 § i sändningstillståndet).

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

TV4 ska före sändning av program så noggrant som omständigheterna medger kontrollera sakuppgifter i programmet (10 § tredje meningen i sändningstillståndet).

Granskningsnämndens bedömning

Granskningsnämnden konstaterar att huvudnyheten för inslaget var att det kunde finnas ett främlingsfientligt motiv till skolskjutningen i Örebro. Nämnden konstaterar också att det i inslaget påstods att det som sades i filmsekvensen med mobilkameran var ”ni ska bort från Europa”. Det framgick tydligt i inslaget att det var oklart om det var gärningsmannen som hördes i filmen och att motivbilden fortfarande var osäker. Det framkom att vad som sades på filmen var verifierat enligt TV4:s ljudtekniker men att polisen inte hade bekräftat detta. Reportern resonerade dessutom vidare om motivbilden och framförde att den kunde vara komplex. Mot bakgrund av dessa reservationer i inslaget anser nämnden att inslaget inte stred mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Stefan Holgersson (skiljaktig), Ulrika Hansson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Kristina Åberg, Erik Fichtelius (skiljaktig) och Staffan Rosell efter föredragning av Johannes Wik.

Skiljaktig mening framgår av s. 4.

För granskningsnämnden

Stefan Holgersson

Skiljaktig mening

Ledamöterna Stefan Holgersson och Erik Fichtelius är skiljaktiga. De anser att inslaget strider mot bestämmelsen om att TV4 ska utöva sändningsrätten sakligt och att bedömningen borde ha följande lydelse.

Granskningsnämnden konstaterar att huvudnyheten för inslaget var att det som sades i filminslaget med mobilkameran från skolskjutningen i Örebro var ”ni ska bort från Europa” och att det därför pekar mot ett främlingsfientligt motiv till dådet. Det framgick i inslaget att det var TV 4:s ljudtekniker som verifierat ljudanalysen. Nämnden anser oavsett detta att det som sades i filmsekvensen var alltför svåruppfattat och otydligt för att läggas till grund för påståendet om att ljudklippet vittnar om att det kan finnas ett främlingsfientligt motiv. Tolkningen om ett främlingsfientligt motiv förstärktes av undertexten. I inslaget framkom också att det var oklart vem som hördes i filmsekvensen.

Mot bakgrund av detta anser nämnden att TV:4 förmedlade en alltför långtgående slutsats om motivet till dådet som inte kunde beläggas och att framställningen därför blev missvisande. Inslaget stred därför mot kravet på saklighet.

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN: Stefan Holger Holgersson
TID: 2025-03-24 08:39:49 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP: Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID: _091d73a237a207c83cb283e198a2472281

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2025-03-24 08:39:54 +01:00
Ref: 201970SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)